

مقاله پژوهشی

اثربخشی سازگاری با مدرسه بر موفقیت تحصیلی در دانش‌آموزان دوره دوم متوسطه: نقش

حلقوی سبک زندگی اسلامی و سبک زندگی غربی

فهیمة عسکری*، علیرضا منظری توکلی**، حمداله منظری توکلی**، زهرا زین‌الدینی**

تاریخ دریافت: ۱۳۹۹/۸/۲۲ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۰/۳/۲۶

چکیده

در تحقیق حاضر روش پژوهش توصیفی از نوع همبستگی و معادلات ساختاری و جامعه آماری است که شامل تمامی دانش‌آموزان دوره دوم متوسطه شهر کرمان که در سال تحصیلی ۹۹-۱۳۹۸ ۷۳۷۰ نفر بودند و نمونه پژوهش بر طبق فرمول کوکران ۳۸۰ نفر تخمین زده شد و بر اساس روش نمونه‌گیری خوشه‌ای انتخاب شدند. در این روش نمونه‌گیری نمونه‌ای انتخاب خواهد شد که احتمالی بوده و در آن هر واحد نمونه‌گیری مجموعه‌ای یا گروهی از اعضا است. داده‌ها از طریق پرسشنامه‌های سازگاری با مدرسه (سینها و سینگ، ۱۹۹۳)، موفقیت تحصیلی (صالحی، ۱۳۹۳)، سبک زندگی اسلامی (کاویانی، ۱۳۸۸) و سبک زندگی غربی (LSQ) (لعلی، عابدی و کجیاف، ۱۳۹۱)، گردآوری و به روش همبستگی مدل معادلات ساختاری و به وسیله نرم‌افزار AMOS23 و تکنیک بوت استرپ، تجزیه و تحلیل شدند. یافته‌های پژوهش نشان داد که مدل با عنایت به شاخص‌های برازندگی از برازش مناسبی برخوردار است. اثر مستقیم سازگاری با مدرسه بر موفقیت تحصیلی (۰/۴۳)، بر سبک زندگی اسلامی (۰/۵۶)، بر سبک زندگی غربی (۰/۲۴) معنادار بود. اثر مستقیم سبک زندگی اسلامی بر سبک زندگی غربی (۰/۶۵)، بر موفقیت تحصیلی (۰/۱۶) معنادار بود و اثر مستقیم سبک زندگی غربی بر سبک زندگی اسلامی (۰/۱۹-)، بر موفقیت تحصیلی (۰/۱۹-) نیز معنادار بود. همچنین اثر غیرمستقیم سازگاری با مدرسه بر موفقیت تحصیلی با میانجی‌گری سبک زندگی اسلامی و سبک زندگی غربی (۰/۱۸) معنادار بود. بنابراین می‌توان برای بهبود پیشرفت تحصیلی، با راهنمایی و هدایت دانش‌آموزان در کسب مهارت‌های سازگاری و آموزش سبک زندگی سالم به آنها گام‌های مؤثری برداشت. گنجانیدن مفهوم ارتقاء سبک زندگی در برنامه درسی مدارس به دانش‌آموزان کمک می‌کند تا به طور مؤثر در توسعه جامعه خود نقش داشته باشند.

واژگان کلیدی: سازگاری با مدرسه، موفقیت تحصیلی، سبک زندگی اسلامی، سبک زندگی غربی

* دانشجوی دکتری، روانشناسی تربیتی، دانشگاه آزاد اسلامی، کرمان، ایران (نویسنده مسئول) fahimehaskari1363@gmail.com

** استادیار، گروه علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه آزاد اسلامی، کرمان، ایران

مقدمه

موفقیت تحصیلی یکی از شاخص‌های مهم در نظام آموزش و پرورش است و تمام کوشش‌ها و کوشش‌های این نظام برای جامه عمل پوشاندن به این امر است (حییبی کلیر، ۱۳۹۹) و معیار عملکرد دانش‌آموزان و مسئولیت‌پذیری مدرسه است که به طور گسترده مورد استفاده قرار می‌گیرد (یانگ، تیان و هیوبنر^۱، ۲۰۱۸) همچنین پیش‌بینی کننده مهمی از عملکرد دانش‌آموزان در سطوح بالاتر تحصیلی و شغلی مانند عملکرد شغلی و حقوق و مزایای آنها است (دی و نیوبرگر^۲، ۲۰۰۲؛ رابن و مک کوچ^۳، ۲۰۰۵؛ فردنبرگ و رگلیس^۴، ۲۰۰۷؛ هنری، نایت و تورنبری^۵، ۲۰۱۲؛ سربین، استک و کینگ دان^۶، ۲۰۱۳؛ آیودل^۷، ۲۰۱۴)، به همین دلیل امروزه نظام آموزش و پرورش هر کشور به دنبال شناسایی عوامل مؤثر بر فرایند یادگیری، یاددهی و به تبع آن عملکرد و پیشرفت تحصیلی فراگیران است و برای رشد و تعالی اهداف موردنظر و راهکارهای رسیدن به آنها گام برمی‌دارد (قوامی، عابدی، نیلفروشان، ۱۳۹۶). در این راستا محیط مدرسه به‌عنوان یک مؤسسه آموزش و پرورش یادگیرنده شناخته شده است که بر اساس نیازهای فرد و با توجه به سرعت وجود سیستم امتحانات رسمی و درجه‌بندی، شناخته می‌شود (ارجمند، ۲۰۱۸).

با توجه به مطالعات موجود در خصوص موفقیت تحصیلی، پیشینه قابل توجهی به آن، اختصاص یافته است (تیتو^۸، ۱۹۹۳) در بیشتر این مطالعات، موفقیت تحصیلی با مفاهیمی چون پیشرفت تحصیلی^۹ و عملکرد تحصیلی^{۱۰} یکسان در نظر گرفته شده و از میانگین نمرات درسی یا معدل به‌عنوان مشهورترین و معمول‌ترین ابزار بررسی موفقیت تحصیلی دانش‌آموزان استفاده شده است (بلیکی^{۱۱}، ۱۹۹۶، گراردی^{۱۲}، ۲۰۰۵، آلفارو و دیگران^{۱۳}، ۲۰۰۹؛ آستونل^{۱۴}، ۲۰۰۹؛ خواجه پور،

1. Yang, Tian & Huebner
2. Day & Newburger
3. Ruban & Mc Coach
4. Freudenberg & Ruglis
5. Henry, Knight & Thornberry
6. Serbin, Stack & Kingdon
7. Ayodele
8. Tinto
9. academic achievement
10. academic performance
11. Blickle
12. Gerardi
13. Alfaro et al
14. Ustunel

۲۰۱۱). علاوه بر معدل، ملاک‌های عینی دیگری چون آزمون‌های استاندارد تعیین توانایی‌های شناختی (برگر و میلیم^۱، ۱۹۹۹؛ مایر و سالوی^۲، ۱۹۹۷؛ رندسل^۳، ۲۰۰۱) در تعریف موفقیت تحصیلی سهم به‌سزایی داشته که معمولاً شامل نمرات آزمون‌های پیشرفت تحصیلی و استعداد تحصیلی، مهارت‌های نوشتن، مهارت‌های تکنولوژی و مهارت‌های کمی و کیفی است (یانگ و باریت^۴، ۱۹۹۳؛ موو و کانا^۵، ۱۹۹۳). از دیدگاه استرنبرگ^۶ (۱۹۹۹) موفقیت تحصیلی عبارتست از توانایی آشکار ساختن هوش تحصیلی و هوش عملی. این نقطه نظر در اروپا استخدام‌پذیری نامیده می‌شود و حوزه‌های یاددهی، یادگیری، ارزیابی و معیارها را که بسیار پیچیده‌اند به هم مرتبط می‌کند. دیتون^۷ (۲۰۰۸) موفقیت تحصیلی را شامل کوشش سخت در مدرسه، نمرات خوب با ارزش، به دست آوردن نمرات خوب، تحمل کردن جنبه‌های منفی مدرسه و پیش‌بینی اتمام تحصیلات در مقاطع تحصیلی بالاتر می‌داند و آن را با پنج حیطه اندازه‌گیری می‌کند: تلاش به‌کار رفته در مدرسه، نمرات، تمام کردن تکالیف سروقت، علاقه به مدرسه و رتبه‌های خودگزارشی (توصیف خود فرد از نمراتش). آرتینو^۸ (۲۰۰۹) موفقیت تحصیلی را شامل سه جزء پیشرفت^۹، رضایت^{۱۰} و تداوم انگیزش^{۱۱} می‌داند و سه عامل محیط یادگیری، عوامل فردی و رفتارهای فردی را در آن سهیم می‌داند.

در این راستا پژوهش‌ها در چند دهه اخیر در مورد موفقیت تحصیلی نشان می‌دهد که عوامل بسیاری در موفقیت یا عدم موفقیت دانش‌آموزان در تحصیل تأثیر دارند. یکی از این عوامل، سازگاری با مدرسه^{۱۲} است که همچنین می‌تواند تأثیرات مثبت و منفی‌ای بر رشد دانش‌آموزان داشته باشد و این تأثیرات فراتر از رفتارهای مدرسه محور (برای مثال، عملکرد تحصیلی و حضور در

1. Berger & Milam
2. Mayer & Salovey
3. Ransdel
4. Young & Barrett
5. Mouw & Kkanna
6. Sternberg
7. Deaton
8. Artino
9. advance
10. satisfaction
11. Motivation continuance
12. academy compatibility

مدرسه) است و عموماً رشد اجتماع‌گرایانه یا اجتماع ستیزان آن‌ها را هم در برمی‌گیرد (هناری، استنلی، ادواردز، هارکابوس و چین^۱، ۲۰۰۹).

با توجه به نقش سازگاری و این‌که نوجوانان در مرحله رشد اجتماعی قرار دارند و در طی آن تلاش آن‌ها برای هماهنگی با محیط به چالش کشیده می‌شود، شناسایی عوامل پیش‌بینی‌کننده سازگاری موفقیت‌آمیز در مدرسه از اهمیت بالایی برخوردار است (حاجی‌تبار فیروزجایی، فیروزجایی، شیخ‌الاسلامی و برقی، ۱۳۹۸) و با توجه به این‌که سازگاری با مدرسه به‌عنوان یک تکلیف چندوجهی مفهوم‌سازی می‌شود که شامل سازگاری با خواسته‌های عقلانی، اجتماعی هیجانی و رفتاری کلاس می‌شود و در توسعه مهارت‌های خاص در این حوزه‌ها منعکس می‌گردد (پری و وینستین^۲، ۱۹۹۰). در ادامه به این مهم می‌پردازیم. در زندگی همه موجودات زنده، یک تسلسل پیدایش نیاز و ارضا وجود دارد که شاید بتوان نام آن را سازگاری گذاشت. هر موجود زنده‌ای برای بقا و ارضای نیازهای خود، تلاش می‌کند خود را با محیط اطراف سازگار کند. در این خصوص انسان به دلیل زندگی در موقعیت‌های متفاوت، نیاز به سازگاری بیشتری دارد. سازگاری به انسان‌ها و سایر موجودات زنده کمک می‌کند تا خود را با محیط اطراف خود تطبیق داده و زندگی بهتری را تجربه کنند (آخوندی‌درزی، ۱۳۹۵). از طرفی سازگاری با مدرسه تأثیر انکارناپذیری بر موفقیت تحصیلی دارد. از طرف دیگر سازگاری ارتباط متوالی با تغییرات و ایجاد ارتباط بین خود و محیط است، به نحوی که حداکثر خویشتن‌سازی را به همراه رفاه اجتماعی، ضمن رعایت حقوق خارجی امکان‌پذیر سازد. به این ترتیب سازگاری به معنای هم‌رنگی با جماعت نیست (جمالی، ۱۳۹۳). بر طبق تعریف، سازگاری اشاره به این دارد که فرد تا چه حد از عهد و وظائف در یک موقعیت جدید برمی‌آید و به چه میزان قادر است خود را با شرایط مختلف محیطی منطبق سازد (چاوشی، وینتر، دانتاکوس و رایت^۳، ۲۰۱۷؛ دهیانی و سینف، ۲۰۱۳).

روان‌شناسان سنتی سازگاری فرد را در برابر محیط مورد توجه قرار داده‌اند و خصوصیات از شخصیت فرد را به‌نجار می‌دانند که موجب سازگاری فرد با محیط خود می‌گردد؛ یعنی با دیگران در صلح و صفا زندگی کند و جایگاهی برای خود در جامعه به دست آورد. ولی بسیاری از روان‌شناسان فکر می‌کنند که اگر اصطلاح سازگاری در معنای هم‌نوایی با اندیشه و اعمال دیگران

1. Henry, Stanley, Edwards, Harkabus & Chapin
2. Perry & Weinstein
3. Chavoshi, Wintre, Dentakos & Wright

باشد، دیگر نمی‌توان توصیفی از شخصیت سالم به عمل آورد. آنها بیشتر بر ویژگی‌های مثبتی مثل فردیت، آفرینندگی و شکوفایی استعدادهای بالقوه تأکید دارند (اتکینسون^۱، ۱۹۹۶؛ به نقل از پوررضوی و حافظیان، ۱۳۹۵).

الوتون^۲ (۲۰۱۰) نیز سازگاری را کنترل کردن خود در روبرو شدن با استرس‌ها و هدایت خود به نحوی که استرس‌ها کمترین تأثیر را نشان دهند، می‌داند. هدایت خود (هدایت فکر، عمل و رفتار) و در صورت امکان هدایت دیگران نیز می‌تواند نشانگر سازگاری فرد روبرو شونده با استرس باشد. سازگاری مستلزم تغییر دادن و تغییر یافتن است. تغییر دادن پیوسته کوشش‌های شناختی و رفتاری، برای کنترل فشارهای خاص درونی یا بیرونی که خسته کننده اند و فراتر از توانایی شخص ارزیابی می‌شوند. این‌ها باعث تغییر یافتن فرد می‌شوند، لذا سازگاری، تلاشی است رأس کنترل کردن استرس به شیوه‌های مؤثر (آخوندی‌درزی، ۱۳۹۵). سین‌ها و سینگ^۳ (۱۹۹۳) نیز سازگاری را چنین تعریف می‌کنند: سازگاری عبارت است از ثبات عاطفی و جسارت در روابط اجتماعی و نیز عالقه به تحصیل و مدرسه در فرد که به صورت سازگاری عاطفی، سازگاری اجتماعی و سازگاری آموزشی دیده می‌شود (گواهیان، ۱۳۹۵).

علاوه بر تأثیر سازگاری با مدرسه، سبک زندگی^۴ نیز می‌تواند بر موفقیت تحصیلی دانش‌آموزان، مؤثر باشد (کمالی‌نیا، کویانی‌مهر، ۱۳۹۴). سبک زندگی یکی از مفاهیم مطرح در علوم اجتماعی است که از گذشته تا حال مورد توجه جامعه‌شناسان بوده است. مردم هزاران سال است که روش زندگی معینی برای خود انتخاب کرده‌اند و برای مدیریت آن تلاش می‌کنند؛ که مطابق بایدها و نبایدهایی که جامعه برای آنها تعیین کرده است عمل کنند (سازمان پژوهش و برنامه ریزی، ۱۳۹۷، به نقل از بیرقی فرد و کارگر، ۱۳۹۹). سبک زندگی یکی از مهمترین ارکان مؤثر بر سلامتی است و شامل فعالیت‌های عادی و معمول روزانه می‌باشد که افراد آن‌ها را در زندگی خود به طور قابل قبول پذیرفته‌اند (نجار و دشتی^۵، ۲۰۱۹). سبک به معنای روش و منش و چگونگی کار است. یک سبک زندگی سالم شامل مواردی مانند تغذیه مناسب، ورزش منظم، ساعت کافی خواب و پرهیز از

-
1. Atkinson
 2. Lawton,
 3. Singh & Sinha
 4. life style
 5. Najjar & Dasht-e

سومصرف مواد است(غفار و همکاران^۱، ۲۰۲۰). سبک زندگی ارتقاءدهنده سلامت یکی از انواع سبک‌های زندگی است و شامل رفتارهایی است که منجر به توانمندسازی افراد برای افزایش کنترل بر سلامت خود و در نهایت بهبود سلامت فرد و جامعه می‌شود (عطادخت، رحیمی و والی‌نژاد^۲، ۲۰۱۸).

با توجه به عنوان پژوهش حاضر دو نوع سبک زندگی مورد نظر است: سبک زندگی اسلامی و سبک زندگی غربی، که در ادامه تعاریفی از این دو نوع سبک زندگی آورده شده است.

سبک زندگی اسلامی یعنی در زندگی هر فرد، چه شخصی، چه خانوادگی و چه اجتماعی، قواعد و الگوها و قالب‌ها و ملاک‌های اسلامی نقش مهمی ایفا کند؛ یعنی روش‌ها را بر اساس آنچه اسلام گفته و خواسته است به کار گیرد (شریعت‌پناه، ۱۳۹۲). سبک زندگی راه‌های گوناگون زندگی فرد یا گروه است و شامل الگوها، اعتقادات، سلیقه‌ها و ارزش‌ها و هنجارهایی است که در زندگی روزمره به کار می‌رود (تنهایی و خرم، ۱۳۸۹). هر مکتب مذهبی، سبک زندگی برای بشریت عرضه می‌کند و مدعی است، جامعه مطلوب و زندگی سالم در نتیجه پیروی از روش زندگی است که آنان عرضه می‌کنند. اسلام یکی از بنیان‌های سازنده سبک زندگی انسان است (رجب‌نژاد، حاجی، مهدوی طالب، و رجب‌نژاد، ۱۳۹۱). مفهوم سبک زندگی اسلامی با مفهوم سبک زندگی، که آدلر بیان می‌کند، شباهت‌هایی دارد. بعضی از این شباهت‌ها شامل ۱- توجه به ارزش‌ها ۲- کل‌نگری ۳- غایب‌گرایی ۴- جهت‌یابی فردی ۵- خود خلاق و ... است (نیکوکار، خیری، تابان و صیدی، ۱۳۹۲). الگوهای غیراسلامی تصمیماتی که در زندگی گرفته می‌شود، بر مبنای به حرکت واداشتن فکر و رسیدن به تحرک فکری به هدف خود که دستیابی به اهداف در زندگی است دست پیدا کند، ولی در الگوی اسلامی تصمیمات را به گونه‌ای می‌گیرند که تحرک فکری او حاکمانه باشد، نه خادمانه و در خدمت هواهای نفسانی. از نظر اسلام، فکری و تصمیمی در زندگی انسان حکیمانه است که بر اساس عقل حاکم تولید شده باشد(خطیبی و ساجدی، ۱۳۹۲). در برخی از آیات قرآن سبک زندگی مورد تایید اسلام نیز بیان شده است تا انسان‌ها بدانند سبک زندگی مطلوب اسلامی چیست و ویژگی‌ها و آثار آن چیست و رسیدن به آن، ممکن است. غایت آموزه‌های دینی، رهایی از وضع موجود سبک زندگی غیر اسلامی و رسیدن به حیات طیبه و سبک زندگی اسلامی است(رجب‌نژاد،

1. Ghaffar et al
2. Atadakht, Rahimi & Vali Nejad

حاجی، مهدوی طالب، و رجب‌نژاد، (۱۳۹۱). برای داشتن سبک زندگی مطلوب دو نوع جهت‌گیری لازم است: یکی بایدها و نبایدهای مورد قبول در زندگی و دیگری شیوه‌ها و اجراء و به عینیت رساندن آن. جهت‌گیری اول به طور غالب ارزش و اخلاقی است و جهت‌گیری دوم بر ارزش‌های عملی مبتنی است (کجباف و همکاران، ۱۳۹۰: ۶۴).

مفهوم سبک زندگی در غرب نیز دو ویژگی مهم و اصلی دارد که باید در پژوهش‌ها آنها را در نظر داشت. ویژگی اول، منظور دقیق از «سبک زندگی غربی» به معنای سبک و زندگی در روزمرگی‌های زندگی انسان غربی است که در هر زمان و مکان خاص خود شیوه‌ی خاص خود را پیدا می‌کند و می‌توان برای آن معادل دقیق‌تر «سبک زندگی روزانه^۱» را تجویز کرد و ویژگی دوم که مهمتر است، به این مطلب اشاره دارد که این مفهوم یعنی «سبک زندگی» در پایان راه تمدن‌سازی غربی وجود دارد و خودنمایی می‌کند. بدین ترتیب آنچه در غرب «سبک زندگی» معنا می‌شود، آخرین مرحله‌ی تطور اجتماعی آن بعد از عبور از مراحل متعددی در تکامل اندیشه‌های اجتماعی، شکلیابی ساختارها و نظامات اجتماعی، سازگار شدن رویه‌ها و جریان‌ات فرهنگی مختلف و گاهی متعارض درون غرب و در نهایت استقرار وضعیت نهایی مدرنیته است که به صورت نظام اجتماعی لیبرال سرمایه‌داری آمریکایی در اواخر قرن بیستم جلوگر می‌شود و در این شرایط خاص، سبک زندگی، به‌عنوان مفهومی خاص برای توضیح وضعیت فرهنگی جدید انسان غربی، تعریف و به‌کار گرفته می‌شود (خانی، ۱۳۹۴). جنسن^۲ (۲۰۰۷) معتقد است که بیشتر اوقات این مفهوم بدون این‌که به‌طور دقیق معنای روش زندگی را بدهد، مورد استفاده قرار می‌گیرد و در ادبیات این اصطلاح، به روش‌های مختلف تعریف شده است و در چهار سطح جهانی، ملی، منطقه‌ای و فردی قابل اندازه‌گیری است (غلامی، احمدی، محمدی، ۱۳۹۸).

بر اساس پیشینه‌کاوی انجام شده در مطالعات داخل و خارج کشور تنها تعداد محدودی از پژوهش‌ها به صورت تجربی مکانیسم‌های میانجی موثر بر رابطه بین سازگاری با مدرسه و موفقیت تحصیلی را مورد مطالعه قرار داده‌اند. پژوهش‌های انجام شده بیشتر رابطه دو به دوی متغیرهای سازگاری با مدرسه، سبک زندگی و موفقیت تحصیلی پرداخته‌اند. به‌عنوان مثال: رابطه سبک زندگی و عملکرد تحصیلی (غفار و همکاران، ۲۰۲۰، احمدی‌پور، سوادی و نیسی، ۱۳۹۷، صالحی،

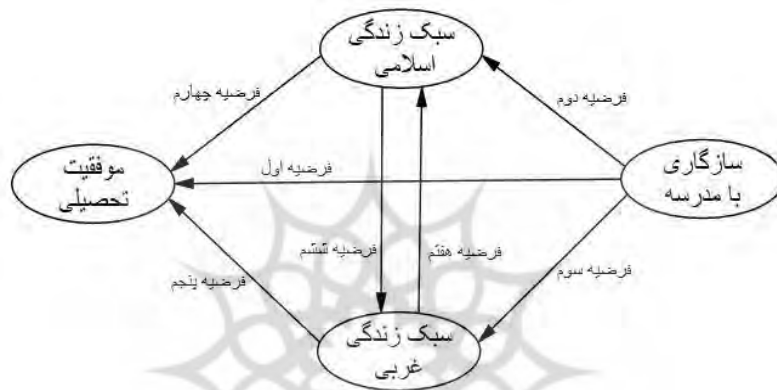
1. the daily of lifestyle
2. Jensen

کشاوری، ۱۳۹۷، حیدری و همکاران، ۲۰۱۷، استا و ترسویت^۱، ۲۰۱۴، سعیدی، فرحبخش، ۱۳۹۵، نیکوکار و همکاران، ۱۳۹۳، سیاح‌برگرد و همکاران، ۱۳۹۴، مرادی و کشاوری، ۱۳۹۸، عبدالمهی، ۱۳۹۴، صالحی و کشاوری، ۱۳۹۷)، تأثیر سازگاری با مدرسه بر عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان (باقری‌چاروک، توحیدی و تجربه‌کار، ۱۳۹۸، ون‌رووج و همکاران^۲، ۲۰۱۷، عیوض‌زاده کالجاهی^۳، ۲۰۱۶، تمنائی‌فر و منصوری‌نیک، ۱۳۹۲، بکر، ۲۰۰۶، عبدالله و همکاران، ۲۰۰۹) و رابطه بین آشنایی با فرهنگ غرب و سبک زندگی ایرانی اسلامی (حقیقتیان، محمودیان، فیروزآبادی، ۱۳۹۴).

از آنجایی‌که از طرفی، مطالعات تمنائی‌فر و منصوری‌نیک (۱۳۹۲)، خدادوست و کریمی (۱۳۸۹)، عبدالله و همکاران^۴ (۲۰۰۹)، بیکر^۵ (۲۰۰۶)، زهراکار (۱۳۸۳) و فنونی (۱۳۸۰) بیانگر رابطه‌ی مثبت و معناداری بین سازگاری با مدرسه و موفقیت تحصیلی بوده‌اند. اما مطالعه سعیدی، فرحبخش (۱۳۹۵) بیانگر این بود که سبک زندگی دانشجویان و عملکرد تحصیلی ارتباطی با یکدیگر ندارند و از طرف دیگر مطالعه‌ی نیکوکار و همکاران (۱۳۹۳)، پناهی (۱۳۹۳)، رجب‌نژاد و همکاران (۱۳۹۱)، جمالی و همکاران (۱۳۹۲)، بهشتی‌فر و همکاران (۱۳۹۲)، ذهبیون و احمدی (۱۳۸۸) بیانگر رابطه‌ی مثبت و معناداری بین سبک زندگی اسلامی و موفقیت دانشجویان بودند و با توجه به این‌که در کشور ما به ویژه با وضعیت اخیر آموزش و پرورش و چالش‌های پیش روی آن، به دلیل توسعه کمی غیرمعمول و بی‌ضابطه مدارس، مسأله سازگاری با مدرسه و موفقیت تحصیلی دانش‌آموزان دوره متوسطه و سبک زندگی آن‌ها از موضوعاتی است که باید مورد توجه جدی‌تری قرار گیرد. بنابراین پژوهشگر بر آن شد نقش حلقوی سبک زندگی اسلامی و سبک زندگی غربی را به‌عنوان میانجی در رابطه بین سازگاری با مدرسه و موفقیت تحصیلی برای نخستین بار در سطح ایران در مدارس متوسطه کرمان مورد بررسی قرار دهد. این پژوهش ضمن این‌که دارای برخی نوآوری‌های در راستای افزایش گستره دانش بشری در مورد متغیرهای مورد بررسی است، شناخت مدیران و سیاست‌گذاران نظام آموزش و پرورش ایران را در مورد وضعیت متغیرهای مورد بررسی و روابط بین آنها در جامعه مورد بررسی افزایش می‌دهد؛ و از آنجایی‌که، از زمره استراتژی‌های سازگاری و مداخله‌های مدیریتی بالا بردن موفقیت تحصیلی دانش‌آموزان دوره

1. Stea & Torstveit
2. van Rooij et al
3. Eivazzadeh
4. Abdullah et a
5. Baker

متوسطه «سازگاری با مدرسه» آنان است، این شناخت می‌تواند مبنای برنامه‌ریزی برای ارتقاء سازگاری با مدرسه به منظور موفقیت تحصیلی دانش‌آموزان دوره متوسطه ایران باشد. با توجه به مباحث مطرح شده در پیشینه نظری و تجربی پژوهش و بر اساس امکان وجود روابط بین متغیرهای پژوهش حاضر، یک مدل مفهومی مفروض ارائه گردید (شکل ۱).



شکل ۱: مدل مفهومی پژوهش

در این مدل، سازگاری با مدرسه به‌عنوان متغیر پیش‌بین و موفقیت تحصیلی به‌عنوان متغیر ملاک و سبک زندگی اسلامی و سبک زندگی غربی به‌عنوان دو متغیر میانجی هستند. بعلاوه، ۸ فرضیه پژوهش به شرح ذیل می‌باشند:

فرضیه شماره ۱: اثربخشی سازگاری با مدرسه بر موفقیت تحصیلی دانش‌آموزان دوره دوم متوسطه مستقیم و معنادار است.

فرضیه شماره ۲: اثربخشی سازگاری با مدرسه بر سبک زندگی اسلامی دانش‌آموزان دوره دوم متوسطه مستقیم و معنادار است.

فرضیه شماره ۳: اثربخشی سازگاری با مدرسه بر سبک زندگی غربی دانش‌آموزان دوره دوم متوسطه مستقیم و معنادار است.

فرضیه شماره ۴: اثربخشی سبک زندگی اسلامی بر موفقیت تحصیلی دانش‌آموزان دوره دوم متوسطه مستقیم و معنادار است.

فرضیه شماره ۵: اثربخشی سبک زندگی غربی بر موفقیت تحصیلی دانش‌آموزان دوره دوم متوسطه مستقیم و معنادار است.

فرضیه شماره ۶: اثربخشی سبک زندگی اسلامی بر سبک زندگی غربی دانش‌آموزان دوره دوم متوسطه مستقیم و معنادار است.

فرضیه شماره ۷: اثربخشی سبک زندگی غربی بر سبک زندگی اسلامی دانش‌آموزان دوره دوم متوسطه مستقیم و معنادار است.

فرضیه شماره ۸: اثربخشی سازگاری با مدرسه از طریق سبک زندگی اسلامی و سبک زندگی غربی به عنوان میانجی بر موفقیت تحصیلی دانش‌آموزان دوره دوم متوسطه غیرمستقیم و معنادار است.

روش‌شناسی پژوهش

پژوهش حاضر با توجه به فلسفه پژوهش، پژوهشی کمی، با توجه به هدف از نوع مطالعات کاربردی و از لحاظ شیوه جمع‌آوری داده‌ها و تحلیل آن‌ها؛ روش مورد استفاده روش توصیفی و از نوع مطالعات همبستگی و مدل‌یابی معادلات ساختاری بود. جامعه پژوهش حاضر کلیه دانش‌آموزان (دختر و پسر) دوره دوم متوسطه شهر کرمان (۷۳۷۰ نفر) بودند، در راستای برآورد حجم نمونه پژوهش از فرمول کوکران استفاده شد و حجم نمونه آماری ۳۸۰ نفر برآورد شد. لذا با استفاده از روش نمونه‌گیری خوشه‌ای چند مرحله‌ای ۳۸۰ دانش‌آموز از میان دانش‌آموزان (دختر و پسر) دوره دوم متوسطه شهر کرمان به عنوان اعضای نمونه انتخاب و مورد بررسی قرار گرفتند. در پژوهش حاضر جهت گردآوری داده‌ها از چهار پرسشنامه‌ی استاندارد و محقق ساخته: پرسشنامه سازگاری با مدرسه، پرسشنامه موفقیت تحصیلی، پرسشنامه سبک زندگی اسلامی و پرسشنامه سبک زندگی غربی (LSQ)، استفاده شد. جهت تعیین پایایی و روایی ابزار پژوهش نیز از روش آلفای کرونباخ و تحلیل عاملی تأییدی استفاده شد. نتایج بیانگر پایایی و روایی مطلوب ابزار بود. تحلیل داده‌های پژوهش در سطح آمار توصیفی و استنباطی با استفاده از نرم‌افزار SPSS23 و جهت آزمودن اثرهای

واسطه‌ای در الگوی پیشنهادی و معناداری آنها از روش بارون و کنی^۱ (۱۹۸۶) و آزمون سوبل^۲ (۱۹۸۲) با نرم‌افزار AMOS²³ و تکنیک بوت استرپ^۳ استفاده شد. از آنجاکه ضرایب پایایی ابزار پژوهش در دامنه حداقل ۰/۸۸ تا ۰/۹۵ قرار دارد، می‌توان گفت ابزار از ویژگی پایایی مناسب برخوردار است. با توجه به نتایج حاصل از شاخص‌های برازندگی در مدل‌های اندازه‌گیری تحلیل عاملی تأییدی متغیرهای پژوهش می‌توان گفت، مقدار خی دو حاصل در تمامی مدل‌های اندازه‌گیری ابزارها در سطح ۰/۰۵ معنادار می‌باشد و حاکی از آن است که مدل مفهومی با مدل تجربی ابزار مدنظر برازش دارد. علاوه بر شاخص‌های خی دو و مقدار بحرانی حجم نمونه، (P, CMIN/DF, CMIN) از شاخص‌های برازندگی نیز استفاده شد. همان‌طور که در جدول ۱، مشخص است، شاخص خوبی‌برازندگی^۴ (GFI)، شاخص تعدیل‌برازندگی^۵ (AGFI)، شاخص برازندگی تطبیقی^۶ (CFI) و شاخص نرم‌شده برازندگی^۷ (NFI) است که نشان‌دهنده برازندگی مناسب مدل با داده هاست، به خصوص مقدار CFI که از دیدگاه مولر^۸ باید بالای ۰/۹۰ (مولر، ۱۹۹۶) و از دیدگاه وستون و گور جر^۹ باید بالای ۰/۹۵ باشد تا مدل برازندگی مناسبی با داده‌ها داشته باشد. همچنین، جذر برآورد واریانس خطای تقریب^{۱۰} (RMSEA) باید کوچکتر- مساوی ۰/۰۸ باشد (وستون و گورجر، ۲۰۰۶) که در این پژوهش کوچکتر از ۰/۰۸ بدست آمد. بنابراین با توجه به نتایج مدل‌های اندازه‌گیری ابزارها؛ می‌توان گفت، تمامی ابزارهای پژوهش دارای برازش مناسب و قابل قبول (روایی) می‌باشند.

ابزار پژوهش

1. Baron & Kenny
2. Sobel
3. Bootstrap
۴. Goodness- of-fit index
۵. Adjusted goodness -of-fit index
۶. Comprative fit index
۷. Normed fit index
۸. Muller
۹. Weston & Gore Jr
۱۰. Root- mean- square error of approximation

تحقیقات صورت گرفته برای پرسشنامه‌ها (سینها و سینگ، ۱۹۹۳) و در مبحث‌های موفقیت تحصیلی (صالحی، ۱۳۹۳)، سبک زندگی اسلامی (کاویانی، ۱۳۸۸) و سبک زندگی غربی (LSQ) (لعلی، عابدی و کجیاف، ۱۳۹۱) سبب تنظیم پرسشنامه‌ها به شرح زیر گردیده است.

پرسشنامه سبک زندگی اسلامی: این آزمون را که کاویانی (۱۳۸۸) ساخته و روایی آن را تایید کرده است. ۷۵ آیتم دارد که پاسخگویان باید با توجه به وضعیت زندگی فعلی خود، به هرکدام در یک طیف ۴ درجه‌ای "از خیلی کم تا خیلی زیاد" پاسخ دهند. مولفه‌های پرسشنامه: ۱۰ شاخص زیر مقیاس‌های این آزمون را تشکیل می‌دهند که عبارتند از: شاخص اجتماعی (۱۱ آیتم)، باورها (۶ آیتم)، عبادی (۶ آیتم)، اخلاق (۱۱ آیتم)، مالی (۱۲ آیتم)، خانواده (۸ آیتم)، سلامت (۷ آیتم)، تفکر و علم (۵ آیتم)، امنیتی-دفاعی (۴ آیتم)، زمان شناسی (۵ آیتم). پاسخگویان باید با توجه به وضعیت زندگی فعلی خود، به هرکدام در یک طیف ۴ درجه‌ای "از خیلی کم تا خیلی زیاد" پاسخ دهند. هر آیتم با توجه به اهمیتش، ضریبی بین ۱ تا ۴ می‌گیرد. نمره کل آزمودنی، حداقل ۱۴۱ و حداکثر ۵۷۰ خواهد بود. روایی این پرسشنامه ۰/۸۱ و پایایی آن ۰/۸۸ در این پژوهش محاسبه شده است.

پرسشنامه سبک زندگی غربی (LSQ): این پرسشنامه توسط لعلی، عابدی و کجیاف (۱۳۹۱)، ساخته شده و دارای ۷۰ سوال بوده و در طیف لیکرت است که به صورت همیشه (۳)، معمولاً (۲)، گاهی اوقات (۱) و هرگز (۰) نمره‌گذاری می‌شوند و هدف آن ارزیابی ابعاد مختلف سبک‌های زندگی (سلامت جسمانی (سوال ۱-۸)، ورزش و تندرستی (سوال ۹-۱۵)، کنترل وزن و تغذیه (سوال ۱۶-۲۲)، پیشگیری از بیماری‌ها (سوال ۲۳-۲۹)، سلامت روان شناختی (سوال ۳۰-۳۶)، سلامت معنوی (سوال ۳۷-۴۲)، سلامت اجتماعی (سوال ۴۳-۴۹)، اجتناب از داروها و مواد مخدر (سوال ۵۰-۵۵)، پیشگیری از حوادث (سوال ۵۶-۶۳) و سلامت محیطی (سوال ۶۴-۷۰)) است. طیف پاسخگویی آن از نوع لیکرت ۵ درجه‌ای از کاملاً مخالفم تا کاملاً موافقم است. پرسشنامه فوق دارای ۱۰ بعد بوده که سوالات مربوط به ابعاد سلامت جسمانی، ورزش و تندرستی، کنترل وزن و تغذیه، پیشگیری از بیماری‌ها، سلامت روان شناختی، سلامت معنوی، سلامت اجتماعی، اجتناب از داروها و مواد مخدر، پیشگیری از حوادث، سلامت محیطی. برای بدست آوردن امتیاز مربوط به هر بعد، مجموع امتیازات سوالات مربوط به آن بعد را با هم جمع می‌شود. روایی این پرسشنامه ۰/۹۱ و پایایی آن ۰/۸۷ محاسبه شده است (لعلی، عابدی و کجیاف، ۱۳۹۱).

پرسشنامه سازگاری با مدرسه: این پرسشنامه توسط سینها و سینگ^۱ (۱۹۹۳) ساخته شده و روایی و پایایی آن تأیید شده است و دارای ۷۰ سوال یوده است و در صدد است تا دانش‌آموزان دبیرستانی (گروه سنی ۱۴ تا ۱۸ ساله) با سازگاری خوب را از دانش‌آموزانی با سازگاری ضعیف در سه حوزه عاطفی (سؤال ۱-۲۰)، اجتماعی (سؤال ۲۱-۴۰)، و آموزشی (سؤال ۴۱-۶۰)، جدا سازد. فرم نهایی این پرسشنامه ۶۰ سوال می‌باشد (برای هر حوزه ۲۰ سوال). حوزه های مورد بررسی عبارتند از: ۱- سازگاری عاطفی: نمره بالا نشان دهنده بی‌ثباتی عاطفی و نمره پایین، نشانگر ثبات عاطفی است. ۲- سازگاری اجتماعی: نمره بالا بیانگر سلطه‌پذیری و عقب‌ماندگی و نمرات پایین نشان دهنده پرخاشگری است. ۳- سازگاری آموزشی: نمرات بالا نشان دهنده وضعیت درسی و تحصیلی ضعیف و نمرات پایین مخصوص علاقه‌مندی به تحصیل و مدرسه است. پرسشنامه به صورت دستی قابل نمره‌گذاری است. برای پاسخ‌هایی که نشانگر سازگاری است، نمره صفر داده می‌شود و در غیر این صورت، ۱ منظور می‌شود. جدول پایین پاسخ‌کلیدی را که نشانگر فقدان سازگاری است، نشان می‌دهد. پرسشنامه سازگاری با هدف مشاوره دانش‌آموزان دبیرستانی گروه سنی ۱۴ تا ۱۸ سال طراحی شده است. نمره کل پرسشنامه بیانگر حالت‌های سازگاری فرد است.

پرسشنامه موفقیت تحصیلی: این پرسشنامه که توسط صالحی (۱۳۹۳) ساخته شده است دارای دو بعد ذهنی (رضایت‌مندی تحصیلی، پایستگی تحصیلی و احساس موفقیت تحصیلی) و عینی (معدل، نظر دانش‌آموز، نظر معلمان و نظر والدین در مورد وضعیت تحصیلی دانش‌آموز) است که در مجموع هفت خرده‌مقیاس را تشکیل می‌دهد. نمره‌گذاری این پرسشنامه که شامل سه فرم دانش‌آموز، معلم و والدین است به صورت زیر است: الف) فرم دانش‌آموز: سوال ۱ مربوط به معدل دانش‌آموز است که به همان صورتی که در کارنامه دانش‌آموز است (از ۲۰ نمره) گزارش می‌شود. سوالات ۲ تا ۷ مربوط به نظر دانش‌آموز در مورد وضعیت تحصیلی خود می‌باشد. نمره‌گذاری سوال ۲، در یک طیف شش‌درجه‌ای از راست به چپ و سوالات ۳ و ۴ در یک طیف پنج‌درجه‌ای از راست به چپ می‌باشد. نمره‌گذاری سوالات ۵، ۶ و ۷ نیز در یک طیف هشت‌درجه‌ای از راست به چپ انجام می‌شود. سوالات ۸ تا ۱۲ مربوط به رضایت‌مندی تحصیلی است که در یک طیف پنج‌درجه‌ای نمره‌گذاری می‌شوند. بدین ترتیب که گزینه اول (کاملاً موافقم) نمره پنج و گزینه آخر (کاملاً مخالفم) نمره ۱ دریافت می‌کنند. سوالات ۱۳ تا ۱۷ مربوط به احساس

موفقیت تحصیلی است که در یک طیف پنج درجه‌ای نمره‌گذاری می‌شوند. بدین ترتیب که گزینه اول (کاملاً موافقم) نمره ۵ و گزینه آخر (کاملاً مخالفم) نمره ۱ دریافت می‌کنند. ضریب پایایی این پرسشنامه نیز توسط صالحی (۱۳۹۳) مورد بررسی قرار گرفت و نتایج نشان داد که ضریب آلفای کرونباخ برای هر یک از خرده مقیاسهای موفقیت تحصیلی بین ۰/۷۰ تا ۰/۹۳ قرار داشت.

روایی و پایایی ابزار پژوهش

روایی ابزار گردآوری داده‌های پژوهش براساس روایی صوری و محتوایی بررسی شد که بدین منظور این پرسشنامه محقق ساخته در اختیار ۱۰ نفر از اساتید دانشکده‌های علوم تربیتی و روانشناسی و علوم اجتماعی قرار گرفت. روایی چهار پرسشنامه، سبک زندگی اسلامی، سبک زندگی غربی، سازگاری با مدرسه و موفقیت تحصیلی، به طور جداگانه، به ترتیب، معادل ۰/۹۰، ۰/۹۶، ۰/۸۹ و ۰/۸۴ صدم و روایی کل پرسشنامه معادل ۰/۸۸ $(X.P(X)/N)$ بدست آمد.

جهت تعیین پایایی پرسشنامه این پژوهش، آلفای کرونباخ محاسبه شد. نتایج آلفای کرونباخ برای چهار پرسشنامه، سبک زندگی اسلامی، سبک زندگی غربی، سازگاری با مدرسه و موفقیت تحصیلی، به طور جداگانه، به ترتیب ۰/۸۹، ۰/۷۸، ۰/۷۲ و ۰/۸۹ به دست آمد. مقدار این ضرایب نشان می‌دهد که انسجام درونی پرسشنامه‌ها در سطح مطلوبی بوده و از پایایی مناسبی برخوردار هستند.

یافته‌ها و نتایج پژوهش

در تحلیل داده‌ها و استخراج نتایج، ابتدا داده‌ها به صورت توصیفی مورد تحلیل قرار گرفتند. مبتنی بر نتایج این تحلیل فراوانی و درصد فراوانی پاسخگویان در هر یک از متغیرهای جمعیت شناختی در جدول شماره ۱، ارائه شده است.

متغیر	گزینه	فراوانی	درصد فراوانی
جنسیت	دختر	۲۲۰	۵۷/۹
	پسر	۱۶۰	۴۲/۱

جدول ۱: فراوانی و درصد فراوانی پاسخگویان بر حسب متغیرهای جمعیت شناختی

در جدول شماره ۲، آماره‌های توصیفی شامل میانگین، انحراف معیار، برای هر یک از متغیرهای پژوهش و ابعاد آنها جهت بررسی مطلوب بودن میزان متغیر ارائه شده است. به‌علاوه در این جدول نتایج حاصل از اجرای آزمون t تک نمونه‌ای متغیرهای پژوهش ارائه شده است.

متغیر (بعد)	میانگین	انحراف معیار	آماره t	-P مقدار	میانگین نظری = ۳/۰۰
سازگاری با مدرسه	۳۷/۵۴	۹/۲۲	۱۶/۸۹	۰/۰۰۱	
سازگاری عاطفی	۱۲/۵۶	۳/۷۸	۱۴/۰۳	۰/۰۰۱	
سازگاری اجتماعی	۱۲/۵۳	۳/۷۰	۱۳/۹۱	۰/۰۰۱	
سازگاری آموزشی	۱۲/۴۵	۳/۵۶	۱۴/۰۱	۰/۰۰۱	
موفقیت تحصیلی	۲/۷۳	۰/۵۹	-۹/۲۰	۰/۰۰۱	
موفقیت تحصیلی عینی	۲/۸۸	۰/۵۶	-۴/۶۹	۰/۰۰۱	
معدل	۳/۹۵	۱/۲۱	۱۵/۳۱	۰/۰۰۱	
نظر دانش‌آموز	۲/۵۷	۰/۵۰	-۱۶/۲۹	۰/۰۰۱	تحصیلی دوره اول
نظر والدین	۲/۴۷	۰/۹۳	-۱۱/۴۴	۰/۰۰۱	
نظر معلمان	۱/۹۵	۰/۹۷	-۲۱/۸۰	۰/۰۰۱	
موفقیت تحصیلی ذهنی	۲/۵۸	۰/۸۳	-۹/۹۲	۰/۰۰۱	
احساس رضایت	۲/۶۰	۰/۹۶	-۸/۲۷	۰/۰۰۱	تحصیلی دوره دوم
احساس موفقیت	۲/۴۴	۰/۸۸	-۱۲/۴۸	۰/۰۰۱	
پایستگی	۲/۷۱	۱/۰۳	-۵/۵۴	۰/۰۰۱	
سبک زندگی اسلامی	۱۷۵/۲۸	۱۷/۵۵	-۹/۸۳	۰/۰۰۱	
عبادی	۲۶/۲۷	۶/۹۹	۶/۴۱	۰/۰۰۱	
روشنفکری منفی	۱۷/۶۹	۴/۷۸	۲۴/۶۹	۰/۰۰۱	
خویش‌داری	۴۱/۰۶	۷/۷۹	-۹/۱۹	۰/۰۰۱	
تعهد	۱۶/۵۶	۳/۴۰	-۸/۶۱	۰/۰۰۱	

۰/۰۰۱	-۱۵/۶۹	۲/۱۰	۹/۶۲	ارتباط مثبت
۰/۰۰۱	-۱۴/۴۲	۵/۱۵	۳۰/۷۲	خودورزی
۰/۰۰۱	-۱۷/۲۵	۲/۶۹	۹/۱۰	دنیاخواهی
۰/۰۰۱	-۵۳/۰۲	۳/۱۵	۱۵/۴۰	فعال بودن
۰/۰۰۱	-۱۲/۰۴	۲/۳۵	۸/۹۶	بی تفاوتی
۰/۰۰۱	۵۳/۴۱	۴۱/۸۰	۲۸۷/۴۸	سبک زندگی غربی
۰/۰۰۱	۲۲/۸۴	۵/۷۲	۳۱/۷۱	سلامت جسمانی
۰/۰۰۱	۳/۷۹	۶/۹۸	۲۶/۳۶	ورزش و تندرستی
۰/۰۰۱	۲/۳۳	۶/۵۸	۲۵/۷۳	کنترل وزن و تغذیه
۰/۰۰۱	۱۳/۵۳	۵/۷۸	۲۸/۹۶	پیشگیری از بیماری‌ها
۰/۰۰۱	۱۶/۶۲	۵/۳۵	۲۹/۳۹	سلامت روانشناختی
۰/۰۰۱	۵/۹۶	۴/۹۵	۲۶/۲۷	سلامت معنوی
۰/۰۰۱	۲۳/۲۱	۵/۲۵	۳۰/۴۹	سلامت اجتماعی
۰/۰۰۱	۵/۸۵	۵/۷۸	۲۶/۵۰	اجتناب از دارو و مواد مخدر
۰/۰۰۱	۲۲/۵۲	۷/۲۶	۳۲/۸۷	پیشگیری از حوادث
۰/۰۰۱	۱۶/۲۸	۵/۶۵	۲۹/۳۰	سلامت محیطی

جدول ۲: آماره‌های توصیفی متغیرهای پژوهش و نتایج بررسی مطلوب بودن سطح آنها

در آزمون تی تک نمونه‌ای میانگین به دست آمده برای هر متغیر (بعد) با میانگین نظری (موردنظر هر متغیر) مقایسه شد. با توجه به نتایج جدول سطح کلی چهار متغیر (سازگاری با مدرسه، موفقیت تحصیلی، سبک زندگی اسلامی و سبک زندگی غربی) و تمام ابعاد آنها در جامعه مورد بررسی در سطح مطلوب قرار دارند. با توجه به این‌که در این پژوهش برای آزمون مدل پیشنهادی و فرضیه‌های پژوهش از مدل‌سازی معادلات ساختاری استفاده شده است، ابتدا پیش فرض‌های استفاده از مدل‌سازی معادلات ساختاری برای هر یک از متغیرهای پژوهش مورد بررسی قرار گرفت. پیش فرض اول در استفاده از مدل‌سازی معادلات ساختاری فاصله‌ای بودن مقیاس اندازه‌گیری متغیرهای پژوهش است؛ که با توجه به مقیاس (طیف لیکرت) مورد استفاده، این پیش فرض برقرار است. پیش فرض دوم تعدیل داده‌های گم‌شده و حذف داده‌های پرت است که در

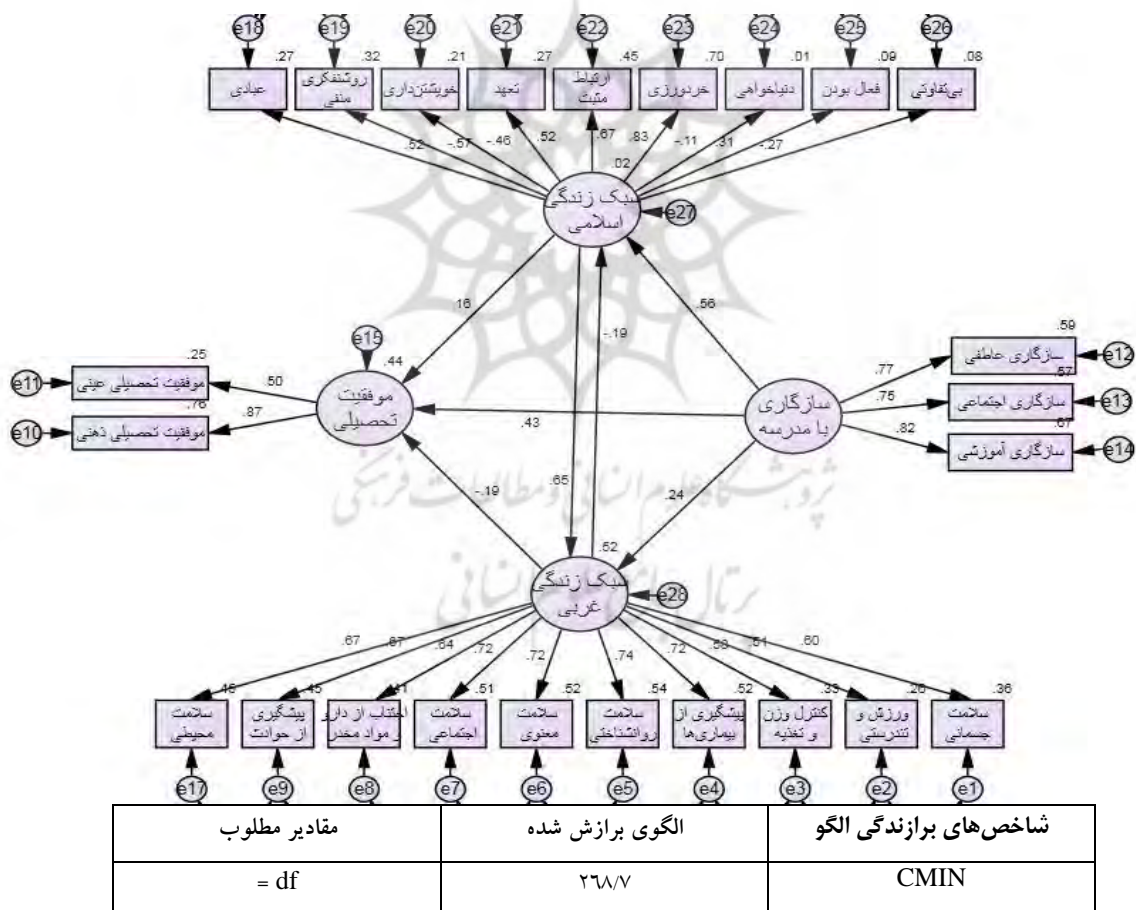
آنالیز داده‌های پژوهش مصداقی برای این موارد وجود نداشت. در مورد پیش فرض سوم برای استقلال خطاها آزمون دوربین -واتسون اجرا شد. با توجه به این که آماره دوربین -واتسون محاسبه شده برای متغیرهای سازگاری با مدرسه (۱/۷۴)، موفقیت تحصیلی (۱/۸۵)، سبک زندگی اسلامی (۱/۸۸) و سبک زندگی غربی (۱/۷۵)، در محدوده قابل قبول (بین ۱/۵ و ۲/۵) قرار دارد؛ این پیش فرض نیز برقرار است. پیش فرض چهارم مربوط به نرمال بودن داده‌ها است. یکی از راه‌های بررسی توزیع داده‌ها استفاده از ضرایب چولگی کجی و کشیدگی متغیرهای پژوهش است. نسبت بحرانی کجی و کشیدگی برای متغیر متغیرهای سازگاری با مدرسه، به ترتیب (۰/۳۸-) و (۰/۳۱-)، برای متغیر موفقیت تحصیلی، به ترتیب (۰/۳۱) و (۰/۰۶)، برای متغیر سبک زندگی اسلامی به ترتیب (۰/۲۲) و (۰/۰۳) و برای متغیر سبک زندگی غربی به ترتیب (۰/۹۰) و (۰/۸۸) محاسبه شد که همه آنها در فاصله قابل قبول بین ± 2 قرار دارند. بنابراین، توزیع داده‌ها برای هر چهار متغیر نرمال است. با توجه به برقرار بودن این پیش فرض‌ها، و همچنین مناسب بودن روائی

ابزارهای سنجش، مدل مفهومی پژوهش به شیوه مدل‌سازی معادلات ساختاری مورد آزمون قرار گرفت؛ که مدل آماری اجرا شده در شکل شماره ۲ نمایش داده شده است.

CMIN = 268.69, P = 0.001, CMIN/DF = 1.39, RMSEA = 0.032

شکل ۲: مدل ساختاری پژوهش

همچنین شاخص‌های برازش ارائه شده در جدول شماره ۳ بیانگر این است که مدل پیش بینی شده روابط بین متغیرهای پژوهش از برازش مناسبی برخوردار است.



مقادیر مطلوب	الگوی برازش شده	شاخص‌های برازندگی الگو
= df	۲۶۷۷	CMIN

–	۱۹۴	DF
< ۳	۱/۳۹	CMIN/DF
–	۱۰۶	NPAR
> ۰/۰۵	۰/۰۰۱	P
> ۰/۹۰	۰/۹۴	GFI
> ۰/۹۰	/۹۱	AGFI
> ۰/۹۰	۰/۹۸	IFI
> ۰/۹۰	۰/۹۷	TLI
> ۰/۹۰	۰/۹۸	CFI
> ۰/۹۰	۰/۹۳	NFI
< ۰/۰۸	۰/۰۳۲	RMSEA

جدول ۳: شاخص‌های نیکویی برازش مدل ساختاری متغیرهای پژوهش

نتایج بدست آمده از آزمون مدل فوق نشان می‌دهد (جدول ۴) که اثر مستقیم سازگاری با مدرسه بر موفقیت تحصیلی ($\beta = ۰/۴۳, t = ۶/۰۲, P < ۰/۰۵$) مثبت و معنادار است، که بیانگر تأیید فرضیه اول پژوهش است. اثر مستقیم سازگاری با مدرسه بر سبک زندگی اسلامی ($\beta = ۰/۰۵۶, t = ۲/۵۴, P < ۰/۰۵$) مثبت و معنادار است که بیانگر تأیید فرضیه دوم پژوهش است. همچنین اثر مستقیم سازگاری با مدرسه بر سبک زندگی غربی ($\beta = ۰/۲۴, t = ۳/۳۸, P < ۰/۰۵$) مثبت و معنادار است که بیانگر تأیید فرضیه سوم پژوهش است. اثر مستقیم سبک زندگی اسلامی بر موفقیت تحصیلی ($\beta = ۰/۱۶, t = ۲/۰۰, P < ۰/۰۵$) مثبت و معنادار است که بیانگر تأیید فرضیه چهارم پژوهش است. همچنین اثر مستقیم سبک زندگی غربی بر موفقیت تحصیلی ($\beta = -۰/۱۹, t = -۲/۱۹, P < ۰/۰۵$) منفی و معنادار است که بیانگر تأیید فرضیه پنجم پژوهش است. اثر مستقیم سبک زندگی اسلامی بر سبک زندگی غربی ($\beta = ۰/۶۵, t = ۴/۵۴, P < ۰/۰۵$) مثبت و معنادار است که بیانگر تأیید فرضیه ششم پژوهش است. همچنین اثر مستقیم سبک زندگی غربی بر سبک زندگی اسلامی ($\beta = -۰/۱۹, t = ۱/۲۴, P > ۰/۰۵$) منفی و معنادار است که بیانگر تأیید فرضیه هفتم پژوهش است. اثر غیرمستقیم سازگاری با مدرسه بر موفقیت تحصیلی با نقش میانجی سبک زندگی

اسلامی و سبک زندگی غربی ($\beta = 0/18, P < 0/05$) مثبت و معنادار است. اثر کلی سازگاری با مدرسه بر موفقیت تحصیلی با نقش میانجی سبک زندگی اسلامی و سبک زندگی غربی ($0/05 > P, \beta = 0/61$) مثبت و معنادار است که بیانگر تأیید فرضیه هشتم پژوهش است.

فرضیه	p-مقدار	آماره t	ضریب مسیر	روابط
اول	0/001	6/02	0/43	سازگاری با مدرسه ← موفقیت تحصیلی
دوم	0/004	2/54	0/56	سازگاری با مدرسه ← سبک زندگی اسلامی
سوم	0/001	3/38	0/24	سازگاری با مدرسه ← سبک زندگی غربی
چهارم	0/046	2/00	0/16	سبک زندگی اسلامی ← موفقیت تحصیلی
پنجم	0/029	-2/19	-0/19	سبک زندگی غربی ← موفقیت تحصیلی
ششم	0/001	4/54	0/65	سبک زندگی اسلامی ← سبک زندگی غربی
هفتم	0/048	-1/98	-0/19	سبک زندگی غربی ← سبک زندگی اسلامی

جدول ۴: ضریب مسیر و معناداری فرضیه های پژوهش

نتایج حاصل از محاسبه اثر مستقیم، غیرمستقیم و کل بین متغیرهای پژوهش در جدول ۵، آمده است. این نتایج نشان میدهد که به طور کلی روابط بین کدام متغیرها معنادار و روابط بین کدام متغیرها غیرمعنادار است.

فر ضیه	ن تیجه	ا ثر کل	ا ثر غیرمستقیم	ا ثر مستقیم	روابط
اول و هشتم	پذیرش	0/61	0/18	0/43	سازگاری با مدرسه ← موفقیت تحصیلی

دوم	پذیرش	۰/۴۶	-۰/۱۰	۰/۵۶	← سبک زندگی اسلامی	سازگاری با مدرسه
سوم	پذیرش	۰/۵۴	۰/۳۰	۰/۲۴	← سبک زندگی غربی	سازگاری با مدرسه
چهارم	پذیرش	۰/۲۵	۰/۰۹	۰/۱۶	← موفقیت تحصیلی	سبک زندگی اسلامی
پنجم	پذیرش	-۰/۱۴	۰/۰۵	-۰/۱۹	← موفقیت تحصیلی	سبک زندگی غربی
ششم	پذیرش	۰/۵۸	-۰/۰۷	۰/۶۵	← سبک زندگی غربی	سبک زندگی اسلامی
هفتم	پذیرش	-۰/۱۷	۰/۰۲	-۰/۱۹	← سبک زندگی اسلامی	سبک زندگی غربی

جدول ۵: اثرات مستقیم، غیرمستقیم و کلی بین متغیرهای پژوهش بحث و نتیجه‌گیری

پژوهش حاضر با هدف بررسی تأثیر سازگاری با مدرسه بر موفقیت تحصیلی در دانش‌آموزان دوره دوم متوسطه: نقش حلقوی سبک زندگی اسلامی و سبک زندگی غربی انجام گرفت. از آنجایی که در این پژوهش هشت فرضیه تدوین شده و مورد بررسی قرار گرفته است و با توجه به پیشینه پژوهش برای فرضیه‌های اول، چهارم، ششم و هفتم برخی سوابق معدود پژوهشی مربوط به پژوهش‌های انجام شده وجود دارد، اما برای فرضیه‌های دوم، سوم، پنجم و هشتم هیچ‌گونه سابقه مطالعاتی در داخل و خارج کشور یافت نشد و بررسی این موضوعات به عنوان نوآوری‌های تئوریک برای نخستین بار در سطح جهان در این پژوهش انجام شده است. نتیجه حاصل از بررسی فرضیه اول پژوهش نشان داد که اثربخشی سازگاری با مدرسه بر موفقیت تحصیلی دانش‌آموزان دوره دوم متوسطه مستقیم و معنادار است. نتایج پژوهش در این زمینه با نتایج پژوهش، باقری‌چاروک، توحیدی و تجربه‌کار (۱۳۹۸)، احمدی‌پور، سواری و نیسی (۱۳۹۷)، تمنائی‌فر و منصورینیک (۱۳۹۲)، ون‌رووج و همکاران (۲۰۱۷)، عیوض‌زاده کالجاهی (۲۰۱۶)، بکر (۲۰۰۶)، رینتیس و همکاران^۱ (۲۰۱۲)، عبدالله و همکاران (۲۰۰۹)، ترابی (۲۰۰۸)، همخوان می‌باشد. با توجه به نتیجه بدست آمده در این زمینه می‌توان گفت، دانش‌آموزانی که تصور می‌کنند حمایت بسیاری را از سوی شبکه اجتماعی (والدین، دوستان و معلمان) دریافت می‌کنند، بیشتر از رفتارهای مشکل‌آفرین اجتناب می‌کنند، از مدرسه احساس رضایت بیشتری داشته، احساس خودکارآمدی بیشتری دارند، ساعات زیادی را برای مطالعه صرف می‌کنند و نمرات بالاتری به دست می‌آورند (روزن‌فیلد، ریچمن، باون^۲، ۲۰۰۰). بنابراین منطقی به نظر می‌رسد که پیامدهای تحصیلی مثبت هنگامی افزایش

1. Rienties et al

2. Rosenfeld, Richman & Bowen

یابد که عوامل مختلف آموزشی نظیر عوامل فیزیکی، رفتاری و ارتباطی زمینه‌ی مساعدی را برای سازگاری دانش‌آموز فراهم آورد.

نتیجه حاصل از بررسی فرضیه دوم و سوم نشان داد که اثربخشی سازگاری با مدرسه بر سبک زندگی اسلامی و غربی دانش‌آموزان دوره دوم متوسطه مستقیم و معنادار است. نتایج پژوهش در این زمینه همخوان یا ناهمخوان با نتایج پژوهش خاصی نبوده است. چراکه در این زمینه هیچگونه سابقه مطالعاتی در داخل و خارج کشور یافت نشد. اما با توجه به نتیجه بدست آمده در این زمینه می‌توان گفت، سازگاری عاطفی، سازگاری اجتماعی و سازگاری آموزشی عوامل بسیار مهمی هستند که باعث می‌شوند تا دانش‌آموزان به کمک آن‌ها با محیط مدارس سازگار شوند و توانایی‌های خود را رشد و توسعه دهند و وقتی از طرف دیگران حمایت می‌شوند خود را فردی مطلوب، مفید، دوست‌داشتنی و ارزشمند می‌دانند و این موضوع باعث می‌شود، نگرش‌های آنها نسبت به خودشان و زندگی و دنیا مثبت شده و به باورها و عقاید دینی و اسلامی پایبندتر شوند و این مهم نیز به نوبه‌ی خود می‌تواند بر فضای فرهنگی ذهن فرد که سلیقه‌ها، ارزش‌ها، ترجیحات، چگونگی کار و زندگی و علایق وی را شکل می‌دهد و بر نحوه انتخاب‌های او در زندگی تأثیرگذار باشد. نتیجه حاصل از بررسی فرضیه چهارم نشان داد که اثربخشی سبک زندگی اسلامی بر موفقیت تحصیلی دانش‌آموزان دوره دوم متوسطه مستقیم و معنادار است. نتایج پژوهش در این زمینه با نتایج پژوهش، غفار و همکاران (۲۰۲۰) ناهمخوان و با پژوهش‌های حیدری و همکاران (۲۰۱۷)، سعیدی، فرحبخش (۱۳۹۵)، ناهمخوان و با نتایج پژوهش‌های، نیکوکار و همکاران (۱۳۹۳)، سیاح‌برگرد و همکاران (۱۳۹۴)، صالحی و کشاورز (۱۳۹۷) و مرادی و کشاورز (۱۳۹۸) همخوان می‌باشد. با توجه به نتیجه بدست آمده در این زمینه می‌توان گفت، دیدگاه دانش‌آموز نسبت به زندگی خود و میزان کنترل بر آن عملکرد وی را تحت تأثیر قرار می‌دهد. روش کلی زندگی دانش‌آموز با بازتابی کامل از ارزش‌های اجتماعی، طرز برخورد و فعالیت‌های اوست که ترکیبی از الگوهای رفتاری و عادات فردی در سراسر زندگی است که همه این موارد پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان را تحت تأثیر قرار می‌دهد. دانش‌آموزانی که نمرات آنها در آزمون سبک زندگی اسلامی بالاست؛ یعنی نیاز به تأیید در آنهاست به اظهارنظرهای دیگران بها می‌دهند و نظر دیگران برای آنها مهم است و همچنین ارتباطات اجتماعی آنها قوی است و در کار با دیگران احساس تعلق می‌کنند و در سازندگی آن تلاش دارند، تکالیف خود را به خوبی انجام می‌دهند. در نتیجه موفقیت تحصیلی در آنها بیشتر

است (سعیدی، فرحبخش، اسدزاده، ۱۳۹۰). بنابراین می‌توان گفت این دانش‌آموزان دارای سیستم ارزشی خاصی هستند که در راستای علائق‌شان می‌باشد و باعث می‌شود که برای خود هدف تعیین کنند و مدام به ارزشیابی اهداف خود بپردازند و متعاقباً موفقیت تحصیلی در این افراد بالاتر است. نتیجه حاصل از بررسی فرضیه پنجم نشان داد که اثربخشی سبک زندگی غربی بر موفقیت تحصیلی دانش‌آموزان دوره دوم متوسطه مستقیم و معنادار است. اما نتایج پژوهش در این زمینه همخوان یا ناهمخوان با نتایج پژوهش خاصی نبوده است. چراکه در این زمینه هیچگونه سابقه مطالعاتی در داخل و خارج کشور یافت نشد. عادات ناسالم در زندگی در بین کودکان و نوجوانان یکی از نگرانی‌های اصلی بهداشتی است و برخی مطالعات نشان دهنده وجود ارتباط مثبت بین عادات سبک زندگی سالم و افزایش عملکرد شناختی و پیشرفت تحصیلی است (استا و ترسویت، ۲۰۱۴) و با توجه به این‌که شباهت‌هایی بین مفهوم سبک زندگی اسلامی با مفهوم سبک زندگی غربی وجود دارد، شاید این شباهت‌ها دلیل تأثیر مستقیم و معنادار هر دو سبک زندگی بر موفقیت تحصیلی دانش‌آموزان بوده باشد.

نتیجه حاصل از بررسی فرضیه ششم و تأیید اثربخشی مستقیم و مثبت سبک زندگی اسلامی بر سبک زندگی غربی و نتیجه حاصل از بررسی فرضیه هفتم و تأیید اثربخشی مستقیم و مثبت سبک زندگی غربی بر سبک زندگی اسلامی است. بنابراین، یافته‌های حاصل از بررسی فرضیه ششم و هفتم که نشان دهنده اثربخشی دوسویه این دو متغیر است، تأیید کننده لزوم توجه به این دو نوع سبک زندگی در مدارس متوسطه کشور است. نتیجه حاصل از بررسی این دو فرضیه با نتایج سیدی، بیرقی (۱۳۹۱)، عبدالمهی (۱۳۹۴) و حقیقتیان، محمودیان، فیروزآبادی (۱۳۹۴) همخوان بوده است.

با توجه به نتیجه بدست آمده در زمینه این دو فرضیه، می‌توان گفت، از آنجایی که مفهوم سبک زندگی اسلامی با مفهوم سبک زندگی غربی، که ادلر بیان می‌کند، شباهت‌هایی دارد. بعضی از این شباهت‌ها شامل ۱. توجه به ارزش‌ها، ۲. کل‌نگری، ۳. غایت‌گرایی، ۴. جهت‌یابی فردی و ۵. خود خلاق و... است (نیکوکار و همکاران، ۱۳۹۳)، شاید این شباهت‌ها دلیل تأثیر مستقیم و معنادار این دو سبک زندگی بر یکدیگر باشد.

نتیجه حاصل از بررسی فرضیه هشتم پژوهش، تأیید اثربخشی مثبت و غیرمستقیم سازگاری با مدرسه از طریق سبک زندگی اسلامی و سبک زندگی غربی به‌عنوان میانجی بر موفقیت تحصیلی

است. با توجه به بررسی‌های انجام شده توسط پژوهشگر، تحقیقی که میزان رابطه‌ی بین سازگاری با مدرسه و موفقیت تحصیلی را از طریق سبک زندگی اسلامی و سبک زندگی غربی به‌عنوان میانجی، بررسی کرده باشد، یافت نشد، لذا امکان مقایسه برای پژوهشگر حاصل نشد. در تبیین این یافته می‌توان بیان داشت که مؤلفه‌های سازگاری با مدرسه یعنی؛ سازگاری عاطفی، سازگاری اجتماعی و سازگاری آموزشی عوامل بسیار مهمی هستند که باعث می‌شوند تا دانش‌آموزان به کمک آن‌ها با محیط مدارس سازگار شوند و توانایی‌های خود را رشد و توسعه دهند. از طرفی دانش‌آموزانی که تصور می‌کنند حمایت بسیاری را از سوی شبکه اجتماعی (والدین، دوستان و معلمان) دریافت می‌کنند، بیشتر از رفتارهای مشکل‌آفرین اجتناب می‌کنند، از مدرسه احساس رضایت بیشتری داشته، احساس خودکارآمدی بیشتری دارند، ساعات زیادی را برای مطالعه صرف می‌کنند و نمرات بالاتری به دست می‌آورند. بنابراین می‌توان گفت پیامدهای تحصیلی مثبت هنگامی افزایش می‌یابد که عوامل مختلف آموزشی نظیر عوامل فیزیکی، رفتاری و ارتباطی زمینه‌ی مساعدی را برای سازگاری دانش‌آموزان فراهم سازد، بنابراین پیشنهاد می‌شود به منظور افزایش پیامدهای تحصیلی مثبت در دانش‌آموزان دوره‌ی متوسطه، به ضرورت شناخت ویژگی‌های نوجوانان جهت پیشگیری از مشکلات و نابهنجاری‌های رفتاری توسط خانواده‌ها، مسوولان مدارس و برنامه‌ریزان آموزشی بها داده شود و از آنجایی که ارائه‌ی اطلاعات و آگاهی‌های ضروری به نوجوانان لازم است، باید آنان در کسب مهارت‌های سازگاری راهنمایی و هدایت شوند. از طرف دیگر سبک زندگی یا شیوه‌هایی که دانش‌آموز در خانواده، فکر و رفتار می‌کند، شامل نحوه‌ی تربیت و جایگاه او در خانواده، روش کلی زندگی، ارزش‌های اجتماعی، طرز برخورد با مشکلات و ترکیبی از الگوهای رفتاری و عادات فردی در زندگی شخصی اوست که در پی اجتماعی شدن به‌وجود می‌آید و می‌تواند در کیفیت زندگی او از نظر روحی، جسمی و محیطی تأثیر بگذارد، چنان‌که باعث نوع کیفیت زندگی متفاوتی می‌شود و این کیفیت نیز برگرفته از نوع زندگی، شیوه‌ی تربیتی و میزان دینداری فرد در محیط خانواده است. دینداری باعث افزایش آرامش فرد و ساده‌زیستی و رضایت فرد از داشته‌های خود می‌شود و در نتیجه چنین فردی از زندگی خود لذت

بیشتری می‌برد و شادکامتر است. پس می‌توان گفت، سبک زندگی دانش‌آموز نیز به‌طور مؤثری بر موفقیت تحصیلی او تأثیرگذار است. بنابراین با توجه به یافته‌های پژوهش پیشنهاد می‌شود با تقویت باورهای مذهبی در دانش‌آموزان به پیشرفت و موفقیت تحصیلی آنان کمک کرد. در این راستا، ایجاد تغییرات مثبت در عادات غذایی، توسعه برنامه‌های آموزش بهداشت با تمرکز بر فعالیت بدنی منظم توصیه می‌شود. همچنین جهت دستیابی به موفقیت تحصیلی بیشتر دانش‌آموزان به مسئولان وزارت آموزش و پرورش پیشنهاد می‌شود، با فراهم کردن محیطی مناسب و آموزش‌های لازم از سال‌های دوره‌ی ابتدایی به بعد، دانش‌آموزان را به اتخاذ هدف‌های مناسب در زندگی سوق دهند و از این طریق بر سازگاری با مدرسه آن‌ها تأثیرگذار باشند. از آنجایی‌که در پژوهش حاضر برای ارزیابی الگوی پیشنهادی از روش مدل‌سازی معادلات ساختاری استفاده شده است و در این روش نه تنها رابطه بین متغیرهای مختلف به شکل همزمان بررسی می‌شود. بلکه، مدل‌سازی معادلات ساختاری به متغیرهای واسطه اجازه می‌دهد تا در مدل‌ها اضافه گردند؛ بنابراین نتیجه‌گیری علی - معلولی با احتیاط انجام می‌گیرد.

منابع

۱. آخوندی درزی، مینا (۱۳۹۵). بررسی کیفی عوامل مؤثر بر سازگاری با شرایط پس از طلاق در زنان مطلقه. پایان‌نامه کارشناسی ارشد، تهران: دانشگاه علامه طباطبایی، دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی.
۲. احمدی‌پور، میثم؛ سواری، کریم و نیسی، عبدالکاسم (۱۳۹۷). رابطه عواطف مثبت، تکانشگری و سازگاری با مدرسه با عملکرد تحصیلی در دانش‌آموزان دختر مقطع متوسطه دوم شهر ایذه. پایان‌نامه کارشناسی ارشد رشته روانشناسی. دانشگاه پیام نور، واحد بهبهان.
۳. باقری چاروک، آتنا؛ توحیدی، افسانه و تجربه‌کار، مهشید (۱۳۹۸). تأثیر خودتعیین‌گری، سازگاری تحصیلی، و مثبت‌اندیشی بر عملکرد تحصیلی با میانجیگری اهداف پیشرفت. پژوهشنامه روانشناسی مثبت، سال پنجم، شماره دوم.
۴. بیرقی‌فرد، علی و کارگر، فاطمه (۱۳۹۹). نقش سبک زندگی در سلامتی و پیشگیری از بیماری کرونا. فصلنامه علمی تخصصی مطالعات کاربردی در علوم اجتماعی و جامعه‌شناسی، سال سوم، شماره ۷.

۵. بهشتی فر، ملیحه؛ اسماعیلی طرزی، زهرا و اسماعیلی طرزی، حمیده (۱۳۹۲). رابطه هوش اخلاقی با میزان اعتماد آفرینی مدیران. فصلنامه اخلاق در علوم و فناوری. سال، ۸، شماره، ۱، صص، ۷۰-۸۴.
۶. پناهی، علی احمد (۱۳۸۳). عوامل موفقیت جوان از منظر روانشناسی و منابع اسلامی. نشریه اجتماعی طهورا. شماره، ۶، صص، ۱۵۱-۱۸۶.
۷. پوررضوی، صغری و حافظیان، مریم (۱۳۹۵). اثر بخشی آموزش مهارتهای مثبت اندیشی بر سازگاری اجتماعی، هیجانی و تحصیلی دانش آموزان. مجله روانشناسی مدرسه، ش، ۹، صص، ۲۹-۴۸.
۸. تمنایی فر، محمدرضا و منصوری نیک، اعظم (۱۳۹۲). یش بینی پیشرفت تحصیلی بر اساس مولفه های سازگاری در دانش آموزان. نشریه علوم رفتاری، بهار ۱۳۹۲، دوره ۵، شماره ۱۵؛ از صفحه ۲۵ تا صفحه ۳۹.
۹. تنهایی، حسین ابوالحسن و خرمی، شمس (۱۳۸۹). بررسی رابطه جامعه شناختی باورهای دینی و سبک زندگی بر اساس نظریه و روش گافمن، مطالعه موردی کرمانشاه سال ۱۳۸۸. فصلنامه پژوهش اجتماعی، شماره، ۶، صص، ۱۹-۴۱.
۱۰. جمالی، یوسف (۱۳۹۳). تدوین مدل رضایت شغلی بر اساس سبک زندگی اسلامی، سازگاری زناشویی و جنسیت، پایان نامه کارشناسی ارشد، تهران: دانشگاه علامه طباطبایی، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی.
۱۱. جمالی، مکیه؛ نوروزی، آریتا و طهماسبی، رحیم (۱۳۹۲). عوامل موثر بر خود کارآمدی تحصیلی و ارتباط آن با موفقیت تحصیلی در دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی بوشهر سال ۱۳۹۱-۱۳۹۲، مجله ایرانی آموزش درعلوم پزشکی، شماره، ۱۳، سال، ۸، صص، ۶۲۹-۶۴۱.
۱۲. حاجی تبار، محسن؛ فیروزجایی، علی؛ شیخ الاسلامی، مریم و برقی، عیسی (۱۳۹۸). تأثیر معنای زندگی بر سازگاری مدرسه دانش آموزان با میانجیگری مقابله مسئله مدار و پذیرش خود، مجله مطالعات روان شناسی تربیتی، شماره ۴۳، صص، ۶۰-۷۶.
۱۳. حبیبی کلپیر، رامین (۱۳۹۹). رابطه بین کنترل هدفمند، انعطاف پذیری شناختی و پردازش هیجانی با عملکرد تحصیلی دانش آموزان. دوفصلنامه راهبردهای شناختی در یادگیری، سال هشتم، شماره پانزدهم، صص، ۱۸۳-۲۰۳.
۱۴. حقیقتیان، منصور؛ محمودیان، حمید و فیروزآبادی، آمنه (۱۳۹۴). مطالعه جامعه شناختی سبک زندگی ایرانی اسلامی در بین جوانان شهر کرمان. مجله مطالعات توسعه اجتماعی ایران، سال هفتم، شماره چهارم.
۱۵. خانی، حسین (۱۳۹۴). تحلیل جامعه شناسی مفهوم سبک زندگی در تمدن های غربی و اسلامی. فصلنامه سیاست، مجله ی دانشکده ی حقوق و علوم سیاسی، دوره ۴۵، شماره ۱، ب صص: ۱۴۵-۱۶۰.

۱۶. خدادوست، مصطفی و کریمی، رمضان(۱۳۸۹)" سازگاری تحصیلی دانشجویان . "مجموعه مقالات. پنجمین سمینار سراسری بهداشت روانی دانشجویان .تهران. خطیبی، حسین و ساجدی، ابوالفضل (۱۳۹۲). مروری بر شاخص‌های سبک زندگی اسلامی. مجله معرفت. شماره، ۱۸۵، صص، ۱۳-۲۶.
۱۷. ذهبیون، لیلا و احمدی، غلامرضا (۱۳۸۸). تفکر خلاق و رابطه آن با موفقیت تحصیلی در دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی واحد خوراسگان .شماره: ۲۱، صص، ۶۱-۸۷.
۱۸. رجب نژاد، محمد رضا؛ حاجی، یحیی؛ مهدوی طالب، امیر و رجب‌نژاد، سعید (۱۳۹۱). بررسی سبک زندگی اسلامی از منظر حیات طیبه در قرآن .نشریه علمی و پژوهشی وزارت بهداشت، در مان و آموزش پزشکی. شماره، ۱، صص، ۹-۲۹.
۱۹. زهراکار، کیانوش (۱۳۸۴)" بررسی رابطه ی جنبه های مختلف سازگاری و عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان دبیرستانی استان لرستان. " پایان نامه ی کارشناسی ارشد روانشناسی. دانشگاه علامه طباطبایی.
۲۰. سعیدی، زهرا و فرحبخش، کیومرث(۱۳۹۵). رابطه کیفیت زندگی، سبک زندگی، عملکرد تحصیلی با پیشرفت تحصیلی در دانشجویان پزشکی. مجله راهبردهای آموزش در علوم پزشکی، سال ۹، شماره ۳.
۲۱. سعیدی، زهرا؛ فرحبخش، کیومرث و اسدزاده، حسن(۱۳۹۰). بررسی رابطه کیفیت زندگی، سبک زندگی، عملکرد تحصیلی با پیشرفت تحصیلی دانشجویان پزشکی دانشگاه اصفهان. پایان‌نامه کارشناسی ارشد رشته راهنمایی و مشاوره، گرایش شغلی. دانشگاه علامه طباطبایی.
۲۲. سیدی، فرانک و بیرقی، محمدرحیم (۱۳۹۱). بررسی تطبیقی روابط اجتماعی سبک زندگی دینی و سبک زندگی مدرن با تاکید بر جامعه ایران. دوره ۱، شماره ۲۵، از صفحه ۳۵ تا صفحه ۶۴.
۲۳. سیاح‌برگرد، مهدی؛ کیانی، آیه و اولی‌پور، علیرضا(۱۳۹۴). بررسی بررسی رابطه‌ی باورهای مذهبی و شادکامی با موفقیت تحصیلی در دانشجویان پزشکی دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز. فصلنامه مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی، سال ششم، شماره ۴.
۲۴. شریعت پناه، علی (۱۳۹۲). قواعد و الگوها در سبک زندگی اسلامی .نشریه پیامدهای انقلاب .شماره، ۷۳، صص، ۴۸-۵۲.
۲۵. صالحی، مهدی و کشاورز، مرتضی(۱۳۹۷). بررسی پیش‌بینی پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان براساس سبک زندگی اسلامی و کمالگرایی در بین دانش‌آموزان دوره ابتدایی شهر ایزدخواست. پایان‌نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد.

۲۶. صالحی، رضوان (۱۳۹۳). تدوین مدل مشاوره تحصیلی و بررسی تأثیر آن بر موفقیت تحصیلی دانش‌آموزان پایه اول دبیرستانهای شهرستان شهرکرد. پایان‌نامه دکتری رشته مشاوره مسیر شغلی. دانشگاه اصفهان، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی، گروه مشاوره.
۲۷. صمدی، معصومه؛ دویی، مهدی و کریملو، سعیده (۱۳۹۱). ارتباط هوش معنوی با خودپنداره تحصیلی و موفقیت تحصیلی دانش‌آموزان مقطع متوسطه. دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی، گروه علوم تربیتی، پایان‌نامه برای دریافت درجه ی کارشناسی ارشد، گرایش: تاریخ و فلسفه آموزش و پرورش - تعلیم و تربیت اسلامی.
۲۸. عبدالمهدی، مهدیه (۱۳۹۵). بررسی مقایسه‌ای آسیب‌های اجتماعی در بین دانشجویان با توجه به سبک‌های زندگی غربی و اسلامی. پژوهش‌های اجتماعی اسلامی، سال بیست و دوم، شماره اول (پیاپی) ۱۰۸.
۲۹. کمالی‌نیا، محسن، کاویانی‌مهر، سیه (۱۳۹۴). تأثیر سبک زندگی اسلامی بر موفقیت تحصیلی دانش‌آموزان تیزهوش، دومین کنفرانس بین‌المللی روانشناسی، علوم تربیتی و سبک زندگی، مشهد.
۳۰. گواهیان، عباسعلی (۱۳۹۵). تأثیر آموزش مهارت‌های زندگی به روش پویانمایی بر رضایت از مدرسه و سازگاری دانش‌آموزان پایه دوم متوسطه اول شهر اسدیه. پایان‌نامه کارشناسی ارشد. دانشگاه بیرجند، دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی.
۳۱. غلامی، سمیه؛ احمدی، ساره و محمدی، حمیده (۱۳۹۸). تأثیر آموزش برنامه سبک زندگی اسلامی بر میزان آگاهی از مؤلفه‌های سبک زندگی و تغییر الگوی رفتاری خانواده در زنان سرپرست خانوار. صلنامه فرهنگی تربیتی زنان و خانواده، سال چهاردهم، شماره ۴۱، صص، ۷-۲۶.
۳۲. فنونی، طلعت‌السادات (۱۳۹۸). بررسی رابطه‌ی خودپنداره و سازگاری اجتماعی با پیشرفت تحصیلی دختران سال اول متوسطه‌ی منطقه‌ی ۱۰ آموزش و پرورش تهران. "پایان‌نامه‌ی کارشناسی ارشد روانشناسی تربیتی". دانشگاه تربیت معلم تهران.
۳۳. قوامی، مرجان؛ عابدی، محمدرضا و نیلفروشان، پریسا (۱۳۹۶). ساختار عاملی پرسشنامه موفقیت تحصیلی دانش‌آموزان دبیرستانی شهر اصفهان. فصلنامه انداز‌هگیری تربیتی، دانشگاه علامه طباطبائی، سال هشتم، شماره ۲۹، صص ۴۷ تا ۶۶.
۳۴. کاویانی، محمد (۱۳۸۸). تربیت اسلامی، گذر از اهداف کلی به اهداف رفتاری. مجله پژوهش‌های میان‌رشته‌ای، شماره ۲، صص، ۲۷-۴۴.

۳۵. کجباف، محمد؛ سجادیان، پریناز؛ کاویانی، محمد؛ انوری، حسن (۱۳۹۰). رابطه سبک زندگی اسلامی با شادکامی در رضایت از زندگی دانشجویان شهر اصفهان. فصلنامه روانشناسی و دین. س چهارم. شماره چهارم، صص، ۶۱-۷۴.
۳۶. مرادی، احمد و کشاورز، مرتضی (۱۳۹۸). پیش‌بینی موفقیت تحصیلی و اعتماد به نفس بر اساس سبک زندگی اسلامی بین دانش‌آموزان پایه ششم مدارس دولتی شهر خفر پارسای داخل کشور کارشناسی ارشد ۱۳۹۸، دانشگاه آزاد اسلامی واحد ارسنجان.
۳۷. منصور حقیقتیان، حمید؛ محمودیان، آمنه و فیروزآبادی (۱۳۹۴). مطالعه جامعه شناختی سبک زندگی ایرانی اسلامی در بین جوانان شهر کرمان. مجله مطالعات توسعه اجتماعی ایران، سال هفتم، شماره چهارم، صص، ۱۰۵-۱۱۹.
۳۸. نریمانی، محمد؛ عباسی، مسلم؛ ابوالقاسمی، عباس؛ احدی، بتول و شیخی، سیامک (۱۳۹۲). مقایسه اثر بخشی آموزش پذیرش، تعهد با آموزش تنظیم هیجان بر بهزیستی روانشناختی، سازگاری و رفتارهای پرخطر دانش‌آموزان دارای اختلال ریاضی. مطالعات آموزشی و آموزشگاهی.
۳۹. نیکوکار، غلامحسین؛ خیری، علیرضا؛ تابان، محمد و صیدی، فریده (۱۳۹۳). تأثیر سبک زندگی اسلامی بر موفقیت تحصیلی، دو فصلنامه علمی پژوهشی مدیریت اسلامی، سال ۲۲، شماره ۱، ۱۹۷-۲۱۱.
40. Abdullah, M.C; Elias, H; Mahyuddin, R, & Uli, J. (2009). Adjustment amongst first students in a Malaysian university. *European Journal of Social Sciences*, 8(3), 496-505.
41. Alfaro, E. C., et al. (2009). Latino adolescent academic success: The role of discrimination, academic motivation and gender. *Journal of Adolescence*, 32, 947-962.
42. Atadakht, A; Rahimi, S and Vali Nejad, S (2018). The role of lifestyle enhancing health and religious orientation in predicting quality of life and death anxiety in the elderly. *Aging Psychology*; 4 (2): 143-154.
43. Arjmand, R. (eds.), (2018). Springer International Publishing AG 2018. *Handbook of Islamic Education, International Handbooks of Religion and Education* 7.
44. Artino, A. (2009). Think, feel, act: motivational and emotional influences on military student's online academic success. *Journal comput High Educ*, 21, 146166.
45. Ayodele, J, O. (2014). The Relationship between Emotional Intelligence, Test Anxiety, Stress, Academic Success and Attitudes of High School Students towards Electrochemistry. Centre for Psychological Studies/Services, Ile-Ife, Nigeria ISSN: 1117-1421.
46. Baker, J.A. (2006). Contributions of teacher-child relationships to positive school adjustment during elementary school. *Journal of School Psychology*, 44, 211-229.
47. Berger, J. B., & Milam, J. F. (1999). The role of student involvement and perceptions of integration in a causal model of student persistence. *Research in Higher Education*, 40, 641-664.

48. Blickle, G. (1996). Personality traits, learning strategies, and performance. *European Journal of Personality*, 10, 337- 352.
49. Catalano RF, Haggerty KP, Oesterle S, Fleming CB, Hawkins JD. (2004). The Importance of Bonding to School for Healthy Development: Findings from the Social Development Research Group. *Journal of School Health*, 74(7):252–261.
50. Chavoshi, S., Wintre, M. G., Dentakos, S., & Wright, L. (2017). A developmental sequence model to university adjustment of international undergraduate students. *Journal of International Students*, 7(3), 703-727.
51. Day, J. C., & Newburger, E. C. (2002). The big payoff: Educational attainment and synthetic estimates of work-life earnings (pp. 23–210).
52. Deaton, M. J. (2008). Academic success of appalachian adolescents: The impact of parental authority and families. Master's thesis. Miami university oxford, ohio.
53. Dhyani, A., & Singh, R. (2013). A study of adjustment level of adolescents from foster home and biological families. *Studies on Home and Community Science*, 7(1), 7-12.
54. Eivazzadeh Kaljahi, N. (2016). The effects of academic adjustment, social adjustment and personal emotional adjustment of students on their academic performance in universities of Northern Cyprus. (Master's Thesis,).
55. Freudenberg, N., & Ruglis, J. (2007). Peer reviewed: Reframing school dropout as a public health issue. *Preventing chronic disease*, 4(4).
56. Gerardi, A. (2005). Self- concept of ability as a predictor of academic success among urban technical college students. *The social science Journal*, 42, 295-300.
57. Ghaffar, Usama Bi., Sami, Waqas, Abbas Aldawsari., Abdulrahman, Mohammedalazmi., Mamdouh, Okasi ,Hatem Abdullah, Alsaleh., Ahmad Abdullah, Muqhim Alshammari., Abdulaziz, Faraz., Ali(2020). Association between lifestyle and academic performance among medical students, *Majmaah, Saudi Arabia. J. Evolution Med. Dent. Sci.* 2020;9(20):1579-1584.
58. Henry, K. L., Stanley, L. R., Edwards, R. W., Harkabus, L. C., & Chapin, L. (2009). Individual and contextual effects of school adjustment on adolescent alcohol use. *Journal of Studies on Alcohol*, 66, 275-283.
59. Henry, K. L., Knight, K. E., & Thornberry, T. P. (2012). School disengagement as a predictor of dropout, delinquency, and problem substance use during adolescence and early adulthood. *Journal of Youth and Adolescence*, 41(2), 156–166.
60. Heidari, Mohammad, Marzieh, Borjian. Borujeni, Ghodusi Borujeni, Mansureh(2017) .Relationship of Lifestyle with Academic Achievement in Nursing Students.*Journal of Clinical and Diagnostic Research.* 2017 Mar, Vol-11(3): JC01-JC03
61. khajehpour, M. (2011). Relationship between emotional intelligence, parental involvement and academic success performance of high school students. *Procardia social and behavioural sciences* 15 1081- 1086.

62. Kobal, D., & Musek, J. (2001). Self- concept and academic achievement: Slovenia and France. *Personality and Individual differences*, 30, 887- 899.
63. Lazarus, R. S. (1993). Coping theory and research: past, present, and future. *Psychosomatic Medicine*, 55(3), 234-247.
64. Mayer, J. D., & Salovey, P. (1997). What is emotional intelligence? In P. Salovey, & J. D. Mayer (Eds.), *Emotional development and emotional intelligence* (pp. 3–31). New York: Basic Books.
65. Mouw, J., & Kkanna, R. (1993). Prediction of academic success: A review of the literature and some recommendations. *College Student Journal*, 27, 328-336.
66. Najjar Nasab, S and Dasht-e Bozorgi, Z (2019). The effect of motivational interviews on lifestyle enhancing the health and blood pressure of women with eating disorders. *Journal of Health Psychology*; 3 (consecutive 31): 103-118.
67. Perry, k E. Weinstein, R S. (1990). The social context of early schooling and children's school adjustment. *Educational Psychologies*.
67. Poirot, J.L. (1992). *Person-environment interaction: Effects of student-faculty congruence on academic satisfaction and achievement of student* [Dissertation]. Washington State University.
68. Ransdell, S. (2001). Predicting college success: the importance of ability and non-cognitive variables. *International Journal of Educational Research*, 35, 357–364.
69. Rienties, B., Beusaert, S., Grohnert, T., Niemantsverdriet, S., & Kommers, P. (2012). Understanding academic performance of international students: The role of ethnicity, academic and social integration. *Higher Education*, 63(6), 685–700.
70. Rosenfeld, L.B., Richman, J.M., & Bowen, G.L. (2000). Social Support Networks and School Outcomes: The Centrality of the Teacher. *Child and Adolescent Social Work Journal*, 17(3), 205-226.
71. Ruban, L. M., 7 Mc Coach, D. B. (2005). 'Gender differences in explaining grades using structural equation modelling'. *Review of Higher Education*, 28, 475-502.
72. Serbin, L. A., Stack, D. M., Kingdon, D. (2013). Academic Success across the Transition from Primary to Secondary Schooling among Lower-Income Adolescents: Understanding the Effects of Family Resources and Gender. *Journal of Youth Adolescence* 42:1331–1347.
73. Singh RP, Sinha AKP (1993). Adjustment Inventory for high School Students (AISS).
74. Sternberg, R. J. (1997). A Triarchic View of Giftedness: Theor y and Practice. In N. Coleangelo & G. A. Davis (Eds.), *Handbook of Gifted Education* (pp. 43– 53). Boston, MA: Allyn and Bacon.
75. Stea, Tonje H & Torstveit, Monica K (2014). Association of lifestyle habits and academic achievement in Norwegian adolescents: a cross-sectional study. *BMCPublic Health*. 2014. 14:829.

76. Tinto, V. (1993). Leaving college: Rethinking the causes and cures of student attrition. Chicago: The University of Chicago Press.
77. Torabi R,(2008) .The relationship between differentiation and creativity with academic performance of students in Grade Allameh Tabatabai University. Master's thesis, Allameh Tabatabai University.
78. Ustunel, E. (2009). The comparison of parental involvement for German language learning and the academic success of the students. Procedia Social and Behavioural Sciences,1, 271-276.
79. van Rooij, E. C., Jansen, E. P., & van de Grift, W. J. (2017). Secondary school students' engagement profiles and their relationship with academic adjustment and achievement in 168. Retrieved from ERIC Documents (EJ1098427). Washington, DC: US Department of Commerce, Economics and Statistics Administration, US Census Bureau.
80. Welles, T. L. (2010). an analysis of the academic success inventory for college students. PhD Dissertation, the Florida state university.
81. Yang, Q., Tian, L., Huebner, E. S., & Zhu, X. (2018). Relations Among Academic Achievement, Self-Esteem, and Subjective Well-Being in School Among Elementary School Students: A Longitudinal Mediation Model. School Psychology Quarterly. Advance online publication.
82. Young, J. W., & Barrett, C. A. (1992). Analysing school transcripts to improve prediction of college performance. The Journal of College Administration, 137, 25-29.

The Effectiveness of Adaptation to School on Academic Success in Secondary School Students: The cyclical role of Islamic lifestyle and Western lifestyle

Fahimeh Askari

Ph.D. Candidate, Educational Psychology, Islamic Azad University, Kerman, Iran
fahimehaskari1363@gmail.com

Alireza Manzari tavakoli

Assistant Professor, Department of Educational Sciences and Psychology, Islamic Azad University, Kerman, Iran

Hamdollah Manzari Tavakoli

Zahra zeinaddiny

Abstract

In this study, the research method is descriptive of correlation and structural equations and the statistical population of the study includes all high school students in Kerman who were 7370 in the academic year 1399-99 and the research sample was estimated 380 people according to the multi-stage cluster sampling method. In this sampling method, a sample will be selected; which is probable and each sampling unit is a set or group of members. Data were collected through school adaptation questionnaires (Sinha and Singh, 1993), academic achievement (Salehi, 2014), Islamic lifestyle (Kaviani, 2009) and Western lifestyle (LSQ) (Lali, Abedi and Kajbaf, 2012), and The structural equation model was analyzed by correlation method using AMOS23 software and bootstrap technique. Results showed that the model has a good fit with regard to fitness indicators. The direct effect of school adjustment on academic achievement (0.43), on Islamic lifestyle (0.56) and on Western lifestyle (0.24) was significant. The direct effect of Islamic lifestyle on Western lifestyle (0.65) was significant on academic achievement (0.16) and the direct effect of Western lifestyle on Islamic lifestyle (-0.19) was on academic success (-0.19) was also significant. Also, the indirect effect of school adaptation on academic achievement mediated by Islamic lifestyle and Western lifestyle (0.18) was significant. Therefore, effective steps can be taken to improve academic achievement by guiding and guiding students in acquiring adaptation skills and teaching them a healthy lifestyle. Incorporating the concept of lifestyle improvement into the school curriculum helps students to play an effective role in the development of their community.

Keywords: school adaptation, academic achievement, Islamic lifestyle, western lifestyle